

PAPER DETAILS

TITLE: Ihracatta Akreditifli Ödeme Yönteminin Degerlendirilmesi: Bir Katilim Bankasi Örneği

AUTHORS: Seymur ZEYNALZADE,Bayram TOPAL,Ahmet DIZKIRICI

PAGES: 123-140

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/221056>

İhracatta Akreditifli Ödeme Yönteminin Değerlendirilmesi: Bir Katılım Bankası Örneği¹

Seymur ZEYNALZADE

Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Ticaret EABD

seymurzeynalzade@yahoo.com

Doç. Dr. Bayram TOPAL

Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İşletme Bölümü

btopal@sakarya.edu.tr

Doç. Dr. Ahmet Selçuk DİZKIRICI

Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Uluslararası Ticaret Bölümü,

asdizkirici@sakarya.edu.tr

İhracatta
Akreditifli
Ödeme
Yönteminin
Değerlendiril-
mesi:
Bir Katılım
Bankası
Örneği

123

ÖZET

Her geçen gün dünya ticaretinin gelişmesine istinaden bütün ülkeler üretimlerini ve pazar paylarını arttırmayı hedeflemektedirler. Türkiye de ihracatının artırılması konusunda 1980'lerden bugüne çok önemli ilerlemeler sağlamıştır. Dış ticaretin daha karmaşık hale gelmesiyle ödeme yöntemlerinin iyi uygulanabilmesi önem kazanmıştır. Bu çalışmanın araştırma problemi, uluslararası ticarete bir ödeme aracı olarak kullanılan akreditif uygulamalarının değerlendirilmesi şeklinde oluşturulmuştur.

Dört başlıktan oluşan çalışmanın ilk bölümünde dış ticaret kavramı ve gelişimi, ikinci bölümde dış ticarete kullanılan ödeme şekilleri, üçüncü bölümde ise akreditifli ödemeler, çeşitleri ve fonksiyonları ele alınmıştır. Son olarak dördüncü bölümde bir katılım bankası "örnek olay" olarak incelenmiş, elde edilen ihracat akreditifi verileri değerlendirilmiş ve istatistik sonuçlar (Ki Kare bağımsızlık testleri) irdelenerek aralarındaki bağlantılar gösterilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre ülke-teyit, ülke-vade

¹ Bu çalışma Seymur ZEYNALZADE'nin Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası Ticaret EABD'nde hazırladığı yüksek lisans tezi ile 14 Mayıs 2015'te 3. Uluslararası İşletme Öğrencileri Kongresi'nde sunduğu bildiriden üretilmiştir

türü, vade türü-teslim şekli, teyit-teslim şekli, vade türü-miktar, miktar-teslim şekli, miktar-teyit ilişkileri arasında anlamlı bulgular elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dış Ticaret, Teslim ve Ödeme Şekilleri, Akreditifli Ödeme (L/C)

Evaluating Letter of Credit as A Payment Type in Exporting: a Participation Bank Sample

ABSTRACT

Countries have been aiming to increase their production and sales besides market share with the development in world trade. Also Turkey has achieved significant progress about increasing exporting amounts since 1980s. Here; the payment methods become quite important due to the complexity of foreign trade. The research problem of this study is explained to evaluate the letter of credit (L/C) applications as a payment type in international trade.

The study is consisted of the following four chapters: Firstly; the concept and development of foreign trade furthermore types of payment used in international trade, then letter of credit in the third section as its types and functions are discussed. On the last section; a participation bank is examined as a case, exporting data relating letter of credit obtained is evaluated and the findings are interpreted according to Chi Square tests for independence. The relations between types of country-confirm, country-term types, term types-types of delivery, confirm-types of delivery, term types-amount, amount-confirm and amount-delivery types indicate that significant results are obtained in the mentioned relationship.

Keywords: International Trade, Delivery and Payment Types, Letter of Credit (L/C)

I. GİRİŞ

Dünya ticaret hacminin sürekli büyümesi; uluslararası ticarete mal ve hizmetlerin ne zaman, ne şekilde, hangi sıra ile transfer edileceği konularının her birini kritik hale getirmiş olup dış ticarete kullanılan belgeler, teslim şekli ve ödeme şekli gibi hususların önemini ziyadesiyle artırmıştır. Farklı kültürler, ekonomik sistemler, piyasa yapısı, para birimi ve coğrafya dış ticaretin zorluk ve fırsatlarını ifade etmektedir. Dış ticaretin doğasından kaynaklanan özellikleri ve taşıdığı riskler özellikle ödeme yöntemleri ithalatçı ve ihracatçı işletmeler açısından önemi her geçen gün değişebilen, statik olmayan kavramlardır.

Geleneksel olarak kullanılan Peşin, Mal Mukabili, Vesaik Mukabili

ödemenin yanında tek başına değil başka bir ödeme yöntemiyle beraber var olan Kabul Kredili ödeme, güncel bir yaklaşım olarak Banka Ödeme Yükümlülüğü (BPO) ile uluslararası ticarette satın alan tarafın açtığı şartlı bir ödeme garantisi olarak Akreditifli Ödeme (Letter of Credit; L/C) dış ticarette sıkça sözü edilen yöntemlerdir.

Çalışmanın konusu olarak seçilen akreditif; taraflara belgeler üzerinden bankalarının garantisini sağlayan, ithalatçı ve ihracatçının güven sorununu ortadan kaldıran bir yöntem olarak bilinmektedir. Yukarıda ifade edilen amaçlar doğrultusunda Türkiye’de akreditif uygulamalarının incelenmesi bir katılım bankasından elde edilen veriler üzerinden gerçekleştirilmiş ve ülke, teyit, vade, teslim şekli ve miktar gibi kriterler arasındaki ilişkiler istatistiki olarak analiz edilerek açıklanmıştır.

II. Dış Ticaret Kavramı ve Gelişimi

Bu bölümde dış ticaret tanımı, dünyada ve Türkiye’de dış ticaretin gelişimine değinilmektedir.

1.1. Dış Ticaret Kavramı

Uluslararası ticaret veya dış ticaret; dar anlamda mal ve hizmetlerin sınır ötesi alımı ve satımı olarak tanımlanmaktadır (Tunahan, 2013). Mumcu (1970: 11) ise dış ticareti devletler arasındaki mal ve hizmet mübadelesi şeklinde ifade etmektedir. Ülkeleri birbirleriyle ticaret yapmaya iten zorunlu ekonomik nedenler Seyidoğlu’na (1988) göre yerli üretimin yetersizliği, uluslararası fiyat farklılığı ve mal farklılaştırması olarak üç grup altında toplanabilir.

Karafakioğlu’na göre (2012: 15-17 aktaran Gürkan, 2012) yakın tarih perspektifinden uluslararası ticaretin gelişimini ifade eden süreçler; 1. Dünya Savaşı’nın meydana geldiği yıllar, teknolojik gelişmelerin yaşanması neticesinde hızlanan ve 1970’li yıllardan başlayıp 1980’li yılların sonuna kadar devam eden dönem ve yakın tarihi izah eden, 1990’lar itibari ile hızla genişlemeye başlayan uluslararası ticaret hacminde oldukça etkili olan iletişimde yaşanan büyük değişiklikleri işaret etmektedir.

Dünyada ve Türkiye’de Dış Ticaretin Gelişimi

Ekşi’ye (2012) göre genel olarak dünyada dış ticaretin hızlı gelişiminde etkili olan unsurlar; yeni piyasalardaki artan talep, üreticilerin ölçek ekonomilerini hedeflemeleri, sermayenin ülkeler arasındaki hızlı yayılımı, uzmanlaşmış destek faaliyetleri, tedarikçilere daha fazla talep olması, ticari engellerin kaldırılması, tedarik zincirinin entegrasyonu,

ulaştırma alt yapısındaki gelişmeler, bilgi ve iletişim teknolojisindeki devrim, müşteriler arasındaki iletişimin gelişmesi, uluslararası ticareti destekleyici devlet politikaları ile ödeme kolaylıkları ve bankacılık sisteminin gelişmesi şeklinde sıralanmaktadır.

2. Dünya Savaşı'nın sona ermesinden itibaren dünya ekonomisinin en önemli eğilimlerinden biri uluslararası ticaretteki artış olarak görülmektedir. Zira 1970 yılında 570 milyar USD olan dünya ticaret hacmi, 1982 yılında 3,4 trilyon, 1989'da 5,7 trilyon, 1999'da 11,7 trilyon USD düzeyine kadar yükselmiştir (Koban ve Keser, 2007: 7). Dünya ticaretindeki söz konusu büyüme sonraki yıllarda da devam ederek 2014 yılında 18,6 trilyon USD seviyesine ulaşmıştır (www.wto.org).

Türkiye ise Ataman ve Sümer'e (1998: 15) göre 1980'li yıllara kadar dışa kapalı, ithal ekonomisine dayalı makroekonomik politikalar izlemiş ancak 1980 sonrasında Batı dünyasında özellikle de ABD'de liberalizmin yükselişi Türkiye'yi 24 Ocak 1980 kararlarını almak suretiyle gerek makroekonomik alanda gerekse dış ticarete dışa açık bir ekonomi izlemeye yöneltmiştir. Özellikle 2000'li yılların başından itibaren bugüne dek Türkiye'nin uluslararası ticaret hacminin artışı dikkat çekici bulunmaktadır.

Türkiye'nin dış ticaret rakamlarındaki değişim incelendiğinde 2000'li yılların başında 27,7 milyar USD ihracat ve 54,4 milyar USD ithalat ile 82,1 milyar USD olan toplam dış ticaret hacminin, 2011 yılı sonu itibari ile 134,9 milyar USD ihracat ve 240,8 milyar USD ithalat ile 375,7 milyar USD'lik toplam dış ticaret hacmine ulaştığı görülmektedir (Ekşi, 2012: 3). 2015 yılında ise söz konusu yapı ihracat lehine değişmiştir. Türkiye'nin ihracatı 143,9 milyar USD'ye yükselmiş ve ithalat ise 207,2 milyar USD'ye gerilemiş durumdadır böylece dış ticaret hacmi de 351,1 milyar USD olarak kaydedilmiştir (www.ekonomi.gov.tr, 2016).

1.2. Dış Ticarete Ödeme Şekilleri

Dış ticarete kullanılan ödeme yöntemlerinin seçimi; mal ve sektör bazında yerleşik gelenekler, alıcı ve satıcı arasındaki güven derecesi, alıcının ödeme gücü, tarafların yaşadığı ülkelerin ekonomik politikaları gibi pek çok faktöre bağlıdır (Onursal, 1996: 269 aktaran Dilek, 2007: 3). Bugün itibariyle uluslararası ticarete sıklıkla kullanılan ödeme yöntemleri; Peşin, Mal Mukabili, Vesaik Mukabili, BPO, Kabul Kredili ve Akreditifli ödemeler şeklinde sıralanabilmektedir.

Türkiye'nin dış ticarete kullandığı ödeme yöntemlerine bakıldığında zaman, 2015 yılında ihracatta kullanılan ödeme yöntemleri arasında % 66 ile mal mukabili ödeme ilk sırada yer almakta iken, ithalatta % 46 ile peşin

ödeme yönteminin daha çok kullanıldığı görülmüştür (www.tuik.gov.tr, 2016). Ayrıca hem alımda hem de satımda akreditifli ödeme şeklinin yaklaşık % 7 civarında pay sahibi olduğu ilgili rapordan anlaşılmaktadır. Dolayısıyla; KKDF benzeri başka faktörleri yok saymaksızın ihracatçımızın da ithalatçımızın da pazarlıkta güçlü olmayan, risk alan taraf olduğu ifade edilebilir.

Peşin Ödeme

Peşin ödemede (Cash Payment) alıcı (ithalatçı), mal bedelinin tamamını ya da bir bölümünü, malı teslim almadan önce ihracatçıya ödemekte; ihracatçı da peşin tahsil ettiği mal bedeli karşılığında malları daha sonra ithalatçıya gönderme yolu ile yükümlülüğünü yerine getirmekte, işlemi tamamlamaktadır (Akgüç, 2013: 180).

En fazla ihracatçının yararına olan, sattığı malların bedelinin hemen tahsilini sağlayan, ithalatçının ödememe ihtimalini ortadan kaldırmasına karşın (Doğu, 2003: 80), bedelini ödediği halde mallarını alamama ya da düşük kaliteli veya değişik tür malların gönderilmesi gibi riskler ile karşı karşıya bulunan ithalatçının bu tür ödemeyi kabul etmesinin altında söz konusu malda piyasada kıtlık bulunması ve ithalatçının o malı her türlü koşul altında alma zorunluluğu yatmaktadır (Öztürk, 2012: 293).

Mal Mukabili Ödeme

Mal karşılığı ödeme, peşin ödemenin tam tersidir; “önce mal gelir, sonra para gider” esasına dayanmaktadır (Utkulu ve diğ., 2013: 50). Satıcı malları ve mala ilişkin belgeleri malın bedelini tahsil etmeden göndererek, malın mülkiyetini de alıcıya devretmiş olmaktadır (Kemer, 2005: 341 aktaran Dilek, 2007: 4).

Mal mukabili ödeme şekli; ithalatçının malı ithal edip, bedelini ödememe riski taşıması nedeniyle ihracatçı açısından en riskli, buna karşın ithalatçı için malı ve ilgili vesaiki elde ettiğinden en az riskli ödeme şekli olarak değerlendirilmektedir (Ekşi ve diğ., 2012: 65). Bu ödeme şekli daha çok rekabetin yoğun olduğu alıcı piyasalarında, satıcının alıcıya güven duyduğu, alıcı ile satıcı arasında uzun süreli ticari ilişkilerin bulunduğu durumlarda görülmektedir (Akgüç, 2013: 181).

Vesaik Mukabili Ödeme

Vesaik mukabili ödeme (Cash Against Documents); ithalatçının mal bedelini bankasına ödedikten sonra, malları teslim almasına olanak sağlayan belgeleri bankasından teslim alarak malların mülkiyetini kazandığı ödeme şeklidir (Ekşi ve diğ., 2012: 66). Satıcının, bankadan belgelerin alıcıya teslim edilmesi karşılığında, bedeli tahsil etmesini talep

etmesi nedeniyle de vesaik karşılığı tahsil ya da ödeme (documentary collection) denmektedir (Akgüç, 2013: 182). Vesaik mukabili yönteminin temel özelliği, bankaların bir sorumluluk üstlenmeksizin sadece müşterilerinin vekili olarak davranmalarıdır (Clarke, 1995: 196 aktaran Dilek: 2007: 6). Demir'e göre (2010: 11) vesaik mukabili ödeme yönteminin birbirini iyi tanıyan ve daha önce ticari ilişkiler kurmuş firmalar tarafından kullanılması önerilmektedir.

Kabul Kredili Ödeme

Kabul kredisi, satıcı ile alıcı arasında yapılacak bir anlaşma ile ithal edilecek mal bedelinin ödenmesinin, malın gönderilmesinden belli bir süre sonraya bırakılmasıdır, başka bir deyişle; satıcı veya satıcının bankası tarafından düzenlenen vadeli bir poliçenin alıcı tarafından kabulünden itibaren açılan vadeli bir akreditif türüdür (Doğu, 2003: 70). Kabul kredili ödeme tek başına bir ödeme yöntemi olmayıp, peşin ödeme hariç diğer ödeme türleri ile birlikte kullanılmaktadır (Utkulu ve diğ., 2013: 54).

Kabul kredili ödemenin uygulaması kimi riskleri de içermektedir. Örneğin eğer vadeli poliçe kabul edilmez ise, malların iadesi veya bir başka alıcıya devredilmesi amacıyla yabancı ülkede depolanması ve sigortalanması satıcıya önemli maliyetler yüklemektedir. Öte yandan kabul karşılığında sevk belgeleri alıcı tarafından temin edilip, mallar alıcının mülkiyetine geçmiş ve poliçe bedeli ödenmemiş ise yurtdışında yoğun bir hukuki mücadeleye girilmesi gerekebilir. Bu gibi durumların yaşanmaması için satıcı düzenlediği poliçenin kendi ülkesindeki bir banka tarafından kabul edilmesi koşulunu öne sürebilmektedir (Öztürk, 2012: 302).

Banka Ödeme Yükümlülüğü (BPO)

Yakın bir dönemde uygulanmasına başlanan yöntem, teknoloji ve iletişim imkânlarının artmasına istinaden geliştirilmiş olup bir bankanın başka bir bankaya sunduğu geri dönülemez ödeme taahhüdünü ifade etmektedir. Özellikle mal mukabili ile vesaik mukabili ödeme yöntemindeki riskleri gidermekte kullanılır. Çelik'e (2014: 1) göre BPO şu şekilde tanımlanmaktadır:

“Yükümlü Banka'nın elektronik ortamda Lehtar Banka'dan aldığı verileri, oluşturulmuş veri tabanında belirlenen şartlar ile uygunluk sağlaması üzerine Lehtar Banka'ya ödeme yapacağına, vadeli ödeme yükümlülüğüne gireceğine ve belirtilen tutarı vadede ödeyeceğine ilişkin geri dönülmez ve bağimsız bir taahhüttür.”

Akreditifli Ödeme

Dış ticarete yaygın olarak kullanılan ödeme şekilleri incelendiği

zaman, ödeme şekillerinde taraflar arasındaki risklerin eşit olarak dağıtılmadığı görülmektedir. Bu nedenle diğer ödeme şekillerinin eksiklerini gideren, her iki tarafa da eşit şekilde sorumluluk ve risk yükleyen, iki tarafın da çıkarlarını koruyan bir ödeme şekline ihtiyaç duyulmaktadır. Demir'e (2010: 20) göre bu avantajları sağlayan ödeme şekli olarak literatürde karşımıza akreditifli ödeme şekli çıkmaktadır.

Ekşi ve diğ.'ne (2012: 70) göre akreditif; bir ithalatçının talebine istinaden, bir bankanın verdiği ve ithalatçı tarafından ayrıntıları belirtilmiş, mala veya hizmete ilişkin belgelerin ibrazı karşılığında, belirtilen bir ihracatçıya ödeme yapılacağı yolundaki şartlı bir taahhüt olarak tanımlanabilir.

1.3. Dış Ticarete Akreditifli Ödemeler

Öztürk'e (2012) göre akreditif; ihracatçı ve ithalatçı arasında söz konusu güvensizliği, ödeme sürecine banka itibarını katarak ortadan kaldıran, tümüyle bankalar aracılığıyla gerçekleştirilen, ihracatçı ile ithalatçı açısından en garantili olan ödeme şeklidir. İşletmeler Utkulu ve diğ.'ne göre (2013: 56) banka komisyonları kaynaklı yüksek maliyetlerden dolayı akreditifli ödeme yönteminden kaçınmaktadır.

Akreditifli işlemler MTO'nun "Akreditiflere İlişkin Bir Örnek Usuller ve Uygulama Kuralları'na (Uniform Customs and Practice for Documentary Credits – UCP) dayanılarak yürütülür (Dilek, 2007: 17).

Akreditifin İşleyişi ve Fonksiyonları

Kaya'nın (2013a: 138) belirttiğine göre akreditifin işleyişi şu şekilde ifade edilmektedir: İthalatçı (amir), bankasından (amir banka-issuing bank) ihracatçı (lehtar-beneficiary) lehine bir akreditif açmasını (küşat mektubu) ve ihracatçının ülkesindeki bankası (muhabir banka-negotiating bank) aracılığıyla haberdar edilmesini ister. İhracatçı akreditifte belirtilen şartlara uygun olarak ve belirtilen süre içinde malların yüklendiğine dair gerekli belgeleri (vesaiki) doğru, eksiksiz, kurallara uygun ve kredinin geçerlilik süresi içerisinde bankasına sunar. Banka ihracatçı tarafından kendisine sunulan bu belgeleri inceledikten sonra, sözleşmeye uygun bulunan bu belgeleri ithalatçının bankasına (amir bankaya) gönderir. Amir banka akreditif şartlarına uygunluğu inceledikten sonra ihracata konu olan mal bedelini ihracatçının bankasına transfer eder.

Akreditifin ödeme, teminat ve kredi olmak üzere üç temel fonksiyonunun olduğu kabul edilmektedir (Doğan, 2005: 39).

Akreditif; yapısı ve gereği itibarıyla bir ödeme aracıdır ve bu nedenle ödeme fonksiyonu akreditifin en temel işlevidir. Alıcı ile satıcı

arasında yapılan anlaşma sonucunda alıcının malların yüklendiğini gösterir belgeleri teslim almasıyla mal bedelini ödemesini taahhüt etmektedir (Bölükbaşı, 2008: 36 aktaran Karakaya, 2015: 24).

Akreditifin açılması ile birlikte ihracatçı (lehtar), banka tarafından verilen müstakil, garanti benzeri bir teminat edinmiş bulunmaktadır; böylece ihracatçı, akreditif konusu belgeleri tam olarak temin ve ibraz etmiş bulunması koşuluyla, alıcının ödemedi kaçınma veya ödemede sıkıntıya düşmesine bağlı rizikoların birçoğundan kurtulmuş olur (Demir, 2010: 24).

Akreditif hemen bütün hukuk sistemlerinde kredi veya benzeri kavramlarla ifade edilmekle birlikte, bu husus doğrudan tarihi süreçle ilgili olup hukuken işlemin kendisi bir kredi değildir (Demir, 2010: 25). Ama alıcı, ihracatçıyla anlaşmak koşuluyla, ödenmesi ertelenmiş bir akreditif açtırarak kredi amacını gerçekleştirebilir; alıcı malları almasına karşılık, ödemeyi daha sonra yapacaktır. Bu durumda istisna olarak ödemesi ertelenmiş akreditif kredi olarak kabul edilir (Karakaya, 2015: 25).

Akreditifte Taraflar

Akreditiflerde en az dört taraf bulunmaktadır; ithalatçı firma (amir-applicant), ithalatçının bankası (amir banka-opening/issuing bank), ihracatçı firma (lehdar-beneficiary) ve ihracatçının bankası (muhabir banka-advicing bank, ihbar/teyit eden banka) (MTO 522 no.lu Broşür aktaran Doğu, 2003: 81).

Akgüç'ün (2009: 195) belirttiği gibi akreditifli ödemede, ödeme yükümlülüğü amir bankaya aittir. Amir banka, akreditif şartlarına uygun belgelerin ibrazı (sunulması) karşılığında; ödeme yapmakla veya poliçeyi kabul etmekle ya da poliçeyi satın almakla ve yetkili kıldığı bankaya geri ödeme yapmakla (ramburse etmekle) yükümlüdür. Amir banka bu yükümlülüğünü doğrudan, bir şubesi, bürosu aracılığı ile yerine getirebileceği gibi, bu konuda üçüncü bir bankaya (rambursman bankasına) da yetki verebilir. Rambursman bankası, akreditifli ödemede bir taraf olarak kabul edilmez.

Akreditif Türleri

Akreditifler genel olarak; Güvenlik, Ödeme Sorumluluğu, Ödeme Şartları ve Kullanış Amacı açısından gruplara ayrılır.

A. Güvenlik Açısından Akreditifler

01.07.2007 tarihine kadar güvenlik açısından akreditifler dönülebilir (kabili rücu) ve dönülemez (gayrikabili rücu) olmak üzere gruplanmış olsa da UCP 600 kuralları ile birlikte dönülebilir akreditifler kaldırılmış ve tüm akreditifler dönülemez koşuluna sahip olmuşlardır (Canitez ve Bedestenci,

2011: 70). İşlemin herhangi bir anında lehtara haber vermeden değiştirilebilen akreditife dönülebilir akreditif denilmektedir ki, UCP 600'e göre tüm akreditifler dönülemez olarak açılabilse de taraflar mutabık kaldığında dönülebilir akreditif açılabilir (Özalp, 2010: 862).

B. Ödeme Sorumluluğu Bakımından Akreditifler

Ödeme sorumluluğu bakımından akreditifler Teyitli (Confirmed) Akreditif ve Teyitsiz (Unconfirmed) Akreditif olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Amir bankanın kesin yükümlülüğüne ek olarak teyit bankasının uygun bir ibrazı karşılayacağına veya iştirâ edeceğine ilişkin kesin bir yükümlülük altına girmesine teyit denilmektedir (Doğan, 2012: 48). Uygulamada sadece dönülemez akreditifler teyitli olarak açılırlar (Kaya, 2013b: 144).

Teyitsiz akreditiflerde muhabir bankanın, amir banka tarafından açılan akreditiflere teyit verme durumu ve zorunluluğu yoktur, fakat burada muhabir banka tarafından üstlenilen bir teyit sorumluluğunun olmamasına rağmen, muhabir banka amir bankanın açtığı akreditifi özenle incelemek ve lehtara ibraz etmekle yükümlüdür (Ünüsân ve Canitez, 2014: 267).

C. Ödeme Şartları Bakımından Akreditifler

Ödeme şartları bakımından akreditifler İbrazda (Görüldüğünde) Ödemeli Akreditif (At Sight L/C), Vadeli Akreditif (Deferred Payment L/C) ve Kabul Kredili Akreditif (Acceptance L/C) olarak tanımlanmaktadır.

Görüldüğünde ödemeli akreditifte lehtar ihracata konu olan vesaiki uygun koşullarda ibraz etmesi halinde, ihracat bedelini hemen tahsil edebilir (Ünüsân ve Canitez, 2014: 267).

Uygulamada en fazla görülen ve genellikle gelişmiş ülkelerin ithalatçıları tarafından arzu edilen bir ödeme yöntemi olan (ertelemeli) vadeli akreditif, ilk olarak 1983 güncellemesinde dikkate alınmış ve sonraki düzenlemelerde de korunmuştur (Doğan, 2012: 52). Vadeli akreditif, ithalatçı ve ihracatçı arasındaki satış sözleşmesine göre akreditif bedelinin ibrazında değil de, bu belgelerin ibrazından belirli bir süre sonra ihracatçıya ödenmesini sağlayan akreditif türüdür (Kaya, 2013a: 436). Bu süre vesaikin ibrazından veya fatura tarihinden yahut sevk tarihinden itibaren 60, 90, 120 ve 180 gün kadar olabilir (Ünüsân ve Canitez, 2014: 267).

Kabul kredili akreditifte ihracatçı malları gönderdikten sonra sevk belgeleri ile birlikte poliçeyi teyit bankası, amir banka veya akreditif amiri tarafından kabul edilmek üzere bankasına verir, poliçe kabul edildikten sonra ihracatçıya geri verilir (Özalp, 2007, 53).

D. Kullanış Amacı Bakımından Akreditifler

Kullanış amacı bakımından akreditifler devredilebilir Akreditif (Transferable L/C), Karşılıklı Akreditif (Back to Back L/C), Basit Akreditif (Fixed L/C), Bölünebilir Akreditif (Divisible L/C), Kırmızı Şartlı Akreditif (Red Clause L/C), Yeşil Şartlı Akreditif (Green Clause L/C), Rotatif (Döner, Yenilenen) Akreditif (Revolving L/C) olarak tanımlanmaktadır.

Devredilebilir Akreditif lehtarını tarafından üçüncü bir şahsa devredilebilen akreditiftir (Kaya, 2013b: 145). İhracatçının aynı zamanda üretici olmadığı milletlerarası satımlarda, satıcı-ihracatçı üreticiden aldığı malları aynı şartlarda ve fakat farklı fiyatla satmaktadır (Doğan, 2012: 55). İşte bu gibi durumlarda; lehtarın (ihracatçı) ikinci bir lehtara (üretici) akreditifi kolayca devretmesi gerekir (Ünüsün ve Canitez, 2014: 268).

Karşılıklı akreditifler, genellikle transit ticarete, aracı vasıtasıyla yapılan satışlarda kullanılırlar (Kaya, 2013a: 434). Devredilebilir akreditifte olduğu gibi ilk lehtar aracı olarak ihracatını gerçekleştirmekte, ayrıca ithalatçının malların imalatçısını tanımasını, doğrudan imalatçı veya asıl satıcı ile satış akdi ilişkisine girmesini istememektedir (Özalp, 2007: 50-51). Karşılıklı akreditifte bankaların riski yüksek olduğu için komisyonu da yüksektir, bu nedenle sınırlı şekilde uygulanmaktadır (Kaya, 2013b: 145).

Basit akreditif bir defa uygulanan, tekrarlanmayan akreditiflerdir. Eğer akreditif metninde rotatif ifadesi yer almaz ise, bu akreditifler adi (basit) akreditif olarak kabul görürler (Ünüsün ve Canitez, 2014: 268).

Bölünebilir akreditif; eğer devredilebilir akreditife 'bölünebilir' ibaresi eklenirse, bu durumda akreditif birden fazla ihracatçıya devredilebilir. İthalatçılar bu tür bir uygulamayı genellikle, birden fazla ihracatçıdan mal ithal etmek zorunda kaldıklarında başvururlar ve akreditifi de ihracatçı ülkedeki temsilcilerine açarlar (Ünüsün ve Canitez, 2014: 270-271).

Kırmızı şartlı akreditif; akreditif tutarının tamamının ya da bir kısmının, muhabir bankaya sevk belgeleri ibraz edilmeden ihracatçıya avans veya peşin olarak ödenmesi şeklinde yapılan bir akreditif şeklidir (Kaya, 2013a: 434). Bu akreditif türü lehtarına bir anlamda kredi imkanı veren bir akreditiftir; henüz akreditif koşulları yerine getirilmeden ve hatta ihracatçı üretime dahi geçmeden, bu akreditif sayesinde muhabir bankasından bir miktar avans alır (Ünüsün ve Canitez, 2014: 271). İthalatçı açısından kırmızı şartlı akreditifin en büyük dezavantajı; ihracatçıdan hiçbir teminat alınmaksızın, sadece makbuz veya benzeri belgeler karşılığında muhabir bankasının ödeme yapmasıdır (Demir, 2010: 49). Bu

durumda ihracatçı yükleme yapmaz ya da almış olduğu avansı muhabir bankasına geri ödemezse, risk ve sorumluluk tamamıyla amir bankaya ve dolayısıyla da amire aittir.

Kırmızı şartlı akreditifin yukarıda açıklanan riski sonucunda ortaya çıkabilecek zararları en aza indirmek için, “yeşil şartlı” akreditif şekli geliştirilmiştir (Ünüsân ve Canıtez, 2014: 271). Bu akreditif türünde mallar önce bir üçüncü şahsa (depo firmasına) banka adına teslim edilmekte ve ambar teslim makbuzu bankaya verilmek suretiyle karşılığında avans alınabilmektedir (Kaya, 2013b: 145).

2.1 Akreditif Uygulamalarının Değerlendirilmesi

Bu bölümde bir katılım bankasından elde edilen 2013 yılına ait ihracatta kullanılan akreditifli ödeme verileri incelenmiş, ilgili verilerde akreditif açılan ülkeler, sipariş sayısı, ihracat tutarları, vade ve teyit durumu, teslim şekli ile açılan akreditifin ortalama büyüklüğüne dair bilgiler yer almaktadır.

2.2. Çalışmanın Amacı, Kapsamı ve Yöntemi

Bu çalışmanın amacı akreditifli ödemelerin bankalardaki güncel uygulamalarının incelenmesidir. Sözü edilen amaç doğrultusunda elde edilen veriler; ülke, ihracat miktarı, sipariş miktarı, vade türü, teyit durumu ve teslim şekline göre incelenmektedir.

Katılım bankasından 2013 yılında gerçekleştirilen ihracatta akreditifli ödeme yöntemine dair elde edilen veriler SPSS 20.0 programında kullanılarak Pearson Ki-Kare testine göre değerlendirilmiştir.

2.3. Bulgular

İhracat tutarlarına göre yapılan sıralamaya göre banka üzerinden en fazla akreditifli mal satılan 10 ülke Gana, Senegal, Yemen, Irak, Lübnan, Çin, İngiltere, Belarus, Katar ve BAE’dir. Bu ülkeleri Cezayir, Türkiye, İsviçre, Suudi Arabistan ve Hong Kong takip etmektedir. Toplam 75 ülkeye ihracat yapıldığı ve bu ülkelere yaklaşık 462 milyon USD tutarında mal gönderildiği anlaşılmaktadır.

Bankadan ihracat için akreditif açılan ülkeler sıralamasında 12. ülkenin Türkiye olması; yurt içinden serbest bölgelere yapılan ihracatın büyüklüğünü göstermektedir ki söz konusu ihracat yaklaşık 6,3 milyon USD tutarı ile bankanın aracılık yaptığı toplam ihracat içinde % 1,36 payı ile önemli bir meblağı ifade etmektedir.

Elde edilen verilere göre toplam 1048 siparişin içinde 155 siparişle Çin 1. sırada yer alırken Lübnan’ın 80, Cezayir’in 59, Yemen’in 58 ve BAE’nin 44 adet sipariş verdiği görülmektedir. Fark edileceği üzere Çin,

Cezayir, BAE ve Hong Kong gibi ülkelere yapılan toplam satışların tutarı Gana, Senegal, Yemen, Irak ve Lübnan gibi ülkelere yapılan satışlara kıyasla daha düşüktür. En çok sipariş alınan 18. ülke olarak Türkiye'nin ise yurt içinden serbest bölgelere 19 adet siparişi teslim ettiği anlaşılmaktadır.

Ülkelerin toplam ihracat miktarı ile sipariş sayılarına göre incelenmesinin ardından, elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda sırasıyla Ülke-Teyit, Ülke-Vade Türü, Vade Türü-Teyit, Vade Türü-Teslim Şekli, Teyit-Teslim Şekli, Vade Türü-İhracat Miktarı, Teslim Şekli-İhracat Miktarı, Teyit-İhracat Miktarı ilişkileri için Pearson Ki Kare analizi uygulanmıştır.

Aşağıdaki tabloda ihracat yapılan ülkelerle teyit durumu arasında Ki Kare bağımsızlık testi yapılarak bu iki faktör arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Akreditifin teyitli yahut teyitsiz olmasının ülke ile olan ilişkisi şu şekilde ifade edilmektedir:

Tablo 1.
Ülke ve Teyit Arasında Ki Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık (Çift taraflı)
Pearson Ki Kare	296,046	36	,000
Benzerlik Oranı	320,498	36	,000
Geçerli Veri Sayısı	969		

Tablo 1'de anlamlılık değeri 0,01'den küçük olduğundan H0 hipotezi güçlü bir şekilde reddedilmektedir dolayısıyla ülke ile teyit durumu arasında % 1 seviyesinde anlamlı bir ilişki olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Yani ihracatta teyit durumu ülkelere bağlı olarak farklılık göstermektedir.

Tablo 2'de ise ihracat yapılan ülkelerle vade türü arasında Ki Kare testi yapılarak bu iki bileşen arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Akreditif bedelinin peşin ödenmesi ya da belirli bir vade içinde ödenecek olmasının ülke ile olan ilişkisi şu şekilde ifade edilmektedir:

Tablo 2.
Ülke ve Vade Türü Arasında Ki Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık (Çift taraflı)
Pearson Ki Kare	400,571	36	,000
Benzerlik Oranı	488,209	36	,000
Geçerli Veri Sayısı	969		

Tablo 2'den H0 hipotezinin güçlü bir şekilde reddedildiği böylece

ülke ve vade türü arasında % 1 seviyesinde güçlü bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır.

Aşağıdaki tabloda ise vade türü ile teyit arasındaki ilişkinin varlığı için uygulanan Ki Kare bağımsızlık testinin sonuçları gösterilmiş, müteakiben bu bileşenler arasındaki ilişki yorumlanmıştır.

**İhracatta
Akreditifli
Ödeme
Yönteminin
Değerlendiril-
mesi:
Bir Katılım
Bankası
Örneği**

135

Tablo 3.
Vade Türü ve Teyit Arasında Ki Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık (Çift Taraflı)	Doğruluk Değeri (Çift Taraflı)	Doğruluk Değeri (Tek Taraflı)
Pearson Ki Kare	1,735 ^a	1	,188		
Sürekli Düzeltme^b	1,539	1	,215		
Benzerlik Oranı	1,739	1	,187		
Fisher'in Doğruluk Testi				,192	,107
Geçerli Veri Sayısı	1.048				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 102,56.

b. Computed only for a 2x2 table

Anlamlılık değeri 0,10'dan büyük olduğundan H0 hipotezi kabul edilmekte yani vade türü ile teyit arasında anlamlı bir ilişki olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4'te ise vade türü ile teslim şekli arasındaki Ki Kare testinin sonuçları gösterilmiştir. Yapılan analizde; kullanılan teslim şekillerinin EXW, FCA, FOB, CFR/CPT, CIF/CIP ve DAP şeklinde olduğu görülmektedir.

Tablo 4.
Vade Türü ve Teslim Şekli Arasında Ki Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık (Çift Taraflı)
Pearson Ki Kare	93,398	11	,000

Benzerlik Oranı	98,746	11	,000
Geçerli Veri Sayısı	1.048		

İlgili anlamlılık değeri 0,000 olduğundan H0 hipotezi reddedilmektedir yani vade türü ile teslim şekli arasında % 1 seviyesinde güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır.

Aşağıdaki tabloda teyit durumu ile teslim şekilleri arasındaki ilişki için yapılan Ki Kare bağımsızlık testinin sonucu gösterilmektedir:

Tablo 5.
Teyit ve Teslim Şekli Arasında Ki Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık (Çift Taraflı)
Pearson Ki Kare	22,803a	11	,019
Benzerlik Oranı	28,075	11	,003
Geçerli Veri Sayısı	1.048		

a. 10 cells (41,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,40.

Tablo 5'ten görüldüğü üzere teyit ve teslim şekli arasında % 5 seviyesinde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Vade türü ile ihracat miktarı arasındaki ilişki için aşağıdaki tablo elde edilmiştir.

Tablo 6.
Vade Türü ve İhracat Miktarı Arasında Ki Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık (Çift Taraflı)
Pearson Ki Kare	9,857a	4	,043
Benzerlik Oranı	9,891	4	,042
Geçerli Veri Sayısı	1.048		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 38,70.

Yukarıdaki tablodan anlaşıldığı üzere H0 hipotezi reddedilmektedir; vade türü ile ihracat miktarı arasında %5 düzeyinde anlamlı bir ilişki mevcuttur.

İhracat miktarının teslim şekilleriyle anlamlı bir ilişkisinin olup olmadığını araştırmak için yapılan Ki Kare testine ait sonuçlar verilmiştir.

Tablo 7.
Teslim Şekli ve İhracat Miktarı Arasında Ki Kare Testi

Tablo 8.
Teyit ve İhracat Miktarı Arasında Ki Kare Testi

	Değer	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık (Çift Taraflı)
Pearson Ki Kare	74,856	4	,000
Benzerlik Oranı	68,628	4	,000
Geçerli Veri Sayısı	1.048		

	Değer	Serbestlik Derecesi	Anlamlılık (Çift Taraflı)
Pearson Ki Kare	147,434	44	,000
Benzerlik Oranı	128,489	44	,000
Geçerli Veri Sayısı	1.048		

Tablo 7'den anlaşıldığı üzere anlamlılık değeri 0,01'den küçük olduğundan H0 hipotezi güçlü bir şekilde reddedilmekte, yani teslim şekli ile ihracat miktarı arasında çok kuvvetli ve % 1 seviyesinde anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır.

Aşağıdaki tabloda ise ihracat miktarı ile teyit durumu arasındaki ilişki ifade edilmektedir:

Yapılan Ki Kare testine göre H0 hipotezi %1 anlam düzeyinde reddedilmekte olup teyit durumu ile ihracat miktarı arasında güçlü bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmanın araştırma problemi uluslararası ticarete bir ödeme aracı olarak kullanılan akreditif uygulamalarının değerlendirilmesi şeklinde ifade edilmiştir. Literatür taramasının ardından bir katılım bankası örnek olay olarak incelenmiş, elde edilen ihracat verileri SPSS 20.0

programı kullanılarak Pearson Ki-Kare bağımsızlık testi uygulanarak değerlendirilmiş ve istatistik sonuçlar irdelenerek aralarındaki bağlantılar gösterilmiştir. Çalışma sonucunda katılım bankasından elde edilen veriler ile kurulan hipotezler arasında güçlü ilişkiler olduğu tespit edilmiştir.

Sipariş sayısına göre ihracat yapılan ülkeler sıralandığında toplam 1.048 sipariş alındığı, en çok sipariş veren ülkelerin; Çin, Lübnan, Cezayir, Yemen, BAE, Hong Kong, İtalya, Tunus, Etiyopya, Mısır olduğu ayrıca bu ülkelerin toplam sipariş sayısı içindeki payının % 56,20'lik kısma denk geldiği anlaşılmıştır.

Türkiye'nin, banka tarafından açılan ihracat akreditifleri sıralamasında 12. ülke olması, yurt içinden serbest bölgelere yapılan satışın büyüklüğünü göstermektedir.

Ülke ve vade türü arasındaki ilişki; görüldüğünde ödemeli ve vadeli akreditiflerin kullanılma oranları temel alınarak incelenmiştir. Ülkelerin sağladığı güven, imaj, prestij gibi unsurlarla bağlantılı olarak vadeli akreditiflerin kullanım oranlarında artış görüldüğü, dolayısıyla ülke ve vade türü arasında güçlü bir ilişki bulunduğu vurgulanmıştır.

İhracat yapılan ülkelerle teyit durumu arasında Ki Kare testi yapılmış ve bu iki faktör arasında % 1 seviyesinde anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla bazı ülkelere teyit bankasının güvencesi olmaksızın mal satışından kaçınıldığı sonucu çıkmaktadır.

Vade türü ile teyit arasındaki ilişki; görüldüğünde ödemeli (peşin) ve vadeli akreditifler baz alınarak değerlendirilmiş, ister peşin isterse de vadeli akreditiflerde daha çok teyit istenmediği görülmektedir. Yapılan analiz sonucunda vade türü ile teyit arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Vade türü ile teslim şekilleri arasında kurulan hipotez sonucunda bu iki faktör arasında güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmıştır. Buradan uluslararası ticareti gerçekleştiren tarafların vade yapısına göre teslim şekli konusunda farklı seçenekleri tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

Teyit durumu ile teslim şekilleri arasındaki ilişki incelendiğinde bu iki faktör arasında % 5 seviyesinde istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Akreditifin teyitli ya da teyitsiz açılmasına göre farklı teslim şekillerinin söz konusu olduğu anlaşılabılır.

Vade türü ile ihracat miktarı arasında yapılan analize istinaden ihracat miktarı arttıkça hem peşin hem de vadeli akreditiflerin sayısının azaldığı görülmüştür. Yapılan istatistiki analize göre vade türü ile miktar arasında % 5 seviyesinde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Teslim şekli ile ihracat miktarı arasındaki ilişki incelendiğinde, aralarında %1 seviyesinde güçlü ve anlamlı ilişkiler elde edilmiştir. İlgili ihracatın miktarına göre teslim şeklinin de değiştiğine dair kuvvetli bir bağ bulunduğu anlaşılmaktadır.

Teyit durumu ile ihracat miktarı arasındaki ilişki incelendiğinde de söz konusu iki faktör arasında % 1 seviyesinde güçlü ve anlamlı bir ilişki elde edilmiştir.

Dolayısıyla bu anlamda analiz kapsamında önerilen yokluk hipotezlerinin çoğunun reddedildiği ve alternatif hipotezlerin kabul edildiği görülmektedir. Çalışmada yer alan örneklem diğer yılları ve diğer bankaları kapsayarak genişletilmesinin örneklem sağlıklı olarak değerlendirilmesi ile hem sektör hem de ülkemiz adına daha faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu yönüyle bakıldığında çalışmanın bulgularının oldukça önemli pratik sonuçları olduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

AKGÜÇ, Öztin (2009), *Dış Ticaret Finansmanı*, 2.Baskı, Arayış Basım ve Yayıncılık, İstanbul.

AKGÜÇ, Öztin (2013), *Dış Ticaret Finansmanı*, 2.Baskı, Arayış Basım ve Yayıncılık, İstanbul.

ATAMAN, Ümit ve SÜMER, Haluk (1998), *Dış Ticaret İşlemleri ve Muhasebesi*, 6.Baskı, ALFA Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

CANITEZ, Murat ve BEDESTENCİ, Çetin (2012), *Dış Ticaret İşlemler ve Uygulamalar*, 7.Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara.

DEMİR, Belgi (2010), *Uluslararası Bankacılıkta Ödeme Yöntemlerinden Akreditif ve Akreditifte Karşılaşılan Sorunlar İle Çözüm Önerileri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

DİLEK, Marziye (2007), *Dış Ticarete Ödeme Yöntemleri ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

DOĞAN, Vahit (2005), *Uluslararası Ticarete Ödeme Aracı Olarak Akreditif*, 2.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

DOĞAN, Vahit (2012), *Uluslararası Ticarete Ödeme Aracı Olarak Akreditif*, 3.Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

DOĞU, Süleyman (2003), *Uluslararası Ticaret*, Ege Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yayınları No. 4, Bornova-İzmir.

**İhracatta
Akreditifli
Ödeme
Yönteminin
Değerlendiril-
mesi:
Bir Katılım
Bankası
Örneği**

140

EKŞİ, İbrahim Halil (2012), *A'dan Z'ye Dış Ticaret Uygulamaları*, 1.Baskı, Nobel Yayınları, Ankara

GÜRGAN, Özlem (2012), *Uluslararası Ticaret ve Eğitim Sistemindeki Yeri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KARAKAYA, Gencay (2015), *Uluslararası Ticarete Akreditif İşlemleriyle İlgili Firmalar Düzeyinde Karşılaşılan Sorun ve Çözüm Önerileri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KAYA, Ferudun (2013a), *Dış Ticaret ve Finansmanı*, 3.Baskı, Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul.

KAYA, Ferudun (2013b), *Dış Ticaret İşlemleri ve Yönetimi*, 4.Baskı, Beta Basım Yayın Dağıtım, İstanbul.

KOBAN, Emine ve YILDIRIR KESER, Hilal (2007), *Dış Ticarete Lojistik*, Ekin Basın Yayın Dağıtım, Bursa.

KRING, F. (2010), *Milletlerarası Ticaret Odasının Akreditifle İlgili Son Düzenlemesi Yeknesak Kurallar 600 (UCP 600) ve Uygulamaya Getirdiği Bazı Yenilikler*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt: 11, Özel S.: 2009, s. 1219-1237.

<http://webb.deu.edu.tr/hukuk/dergiler/dergimiz11-9-ozel/ozel/7%20kring.pdf>,

Erişim Tarihi: 12.11.2014.

MUMCU, Necati (1970), *Dış Ticaret Teorisine Genele Bir Bakış*, İktisadi Gelişme Enstitüsü, Ofset Matbaacılık, İstanbul.

MUSTAFA, Aylin (2010), *Dış Ticarete Ödeme Şekilleri*, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÖZALP, Abdurrahman (2007), *Dış Ticarete Yeni Kurallar UCP 600'ın Kullanılması ve Akreditif*, Türkmen Kitabevi, İstanbul.

ÖZALP, Abdurrahman (2010), *Dış Ticarete Akreditif, Riskler ve UCP*, Türkmen Kitabevi, 2010.

ÖZTÜRK, Nazım (2012), *Dış Ticaret Kuram Politika Uygulama*, Ekin Basım Yayın Dağıtım, Bursa.

SEYİDOĞLU, Halil (1988), *Uluslararası İktisat Teori, Politika ve Uygulama*, 6.Baskı, İstanbul

TUNAHAN, Hakan (2013), *Uluslararası Ticari Süreçler ve Uygulaması Ders Notları*, Sakarya Üniversitesi.

ÜNÜSAN Ç., CANITEZ M. (2014), *Dış Ticaret İşlemleri ve Uygulamalar*, 9.Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara.

UTKULU, Utku, AYDEMİR, İsmail, ÖZKEN, Ahmet, YILMAZ, Mutlu (2013), *Türkiye'de Dış Ticaret İşlemleri ve Uygulaması*, 4.Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara.

İNTERNET KAYNAKLARI

ÇELİK, Ahmet (2014), Dış Ticarete Yeni Dönem - BPO, Erişim Adresi: <http://www.kto.org.tr/d/file/dis-ticarete-yeni-donem-bpo.pdf>, Erişim Tarihi: 15.05.2016

Dünya Ticaret Örgütü, www.wto.org, Erişim Tarihi: 15.04.2016

Ekonomi Bakanlığı, www.ekonomi.gov.tr, Erişim Tarihi: 15.04.2016

Türkiye İstatistik Kurumu, www.tuik.gov.tr, Erişim Tarihi: 15.04.2016
.tr, Erişim Tarihi: 15.04.2016

**İhracatta
Akreditifli
Ödeme
Yönteminin
Değerlendiril-
mesi:
Bir Katılım
Bankası
Örneği**